

DANIEL KOTSJUBA

LIGIPÄÄSETAVUS 2.0 – KUIDAS LUUA KASUTAJAKESKSET RUUMI?

KOOLITUSPROGRAMMI VÄLJATÖÖTAJA: EESTI ARHITEKTUURIKESKUS
TELLIJA: REGIONAAL- JA PÖLLUMAJANDUSMINISTEERIUM

Programmi elluviimist kaasrahastab Euroopa Liit

Ligipääsetavus 2.0 – kuidas luua kasutajakeskset ruumi?

Daniel Kotsjuba
13.02.2025

Innovasjonsprisen for universell utforming

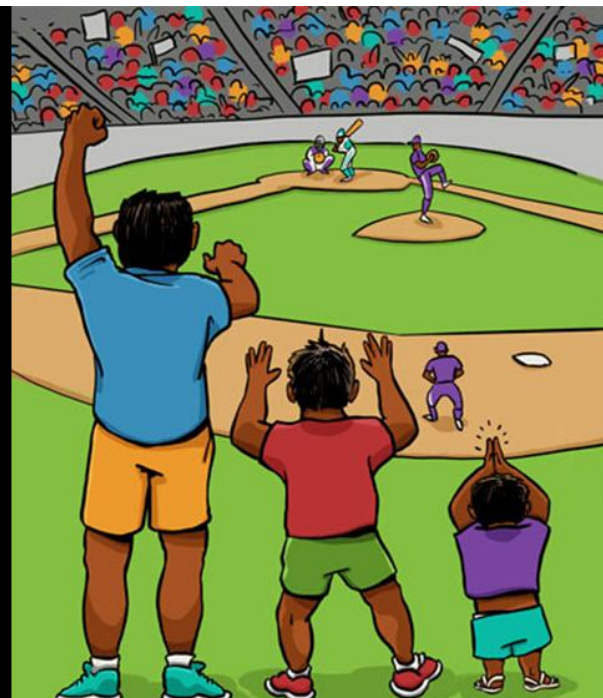
The Innovation Award for Universal Design

Reaalsus

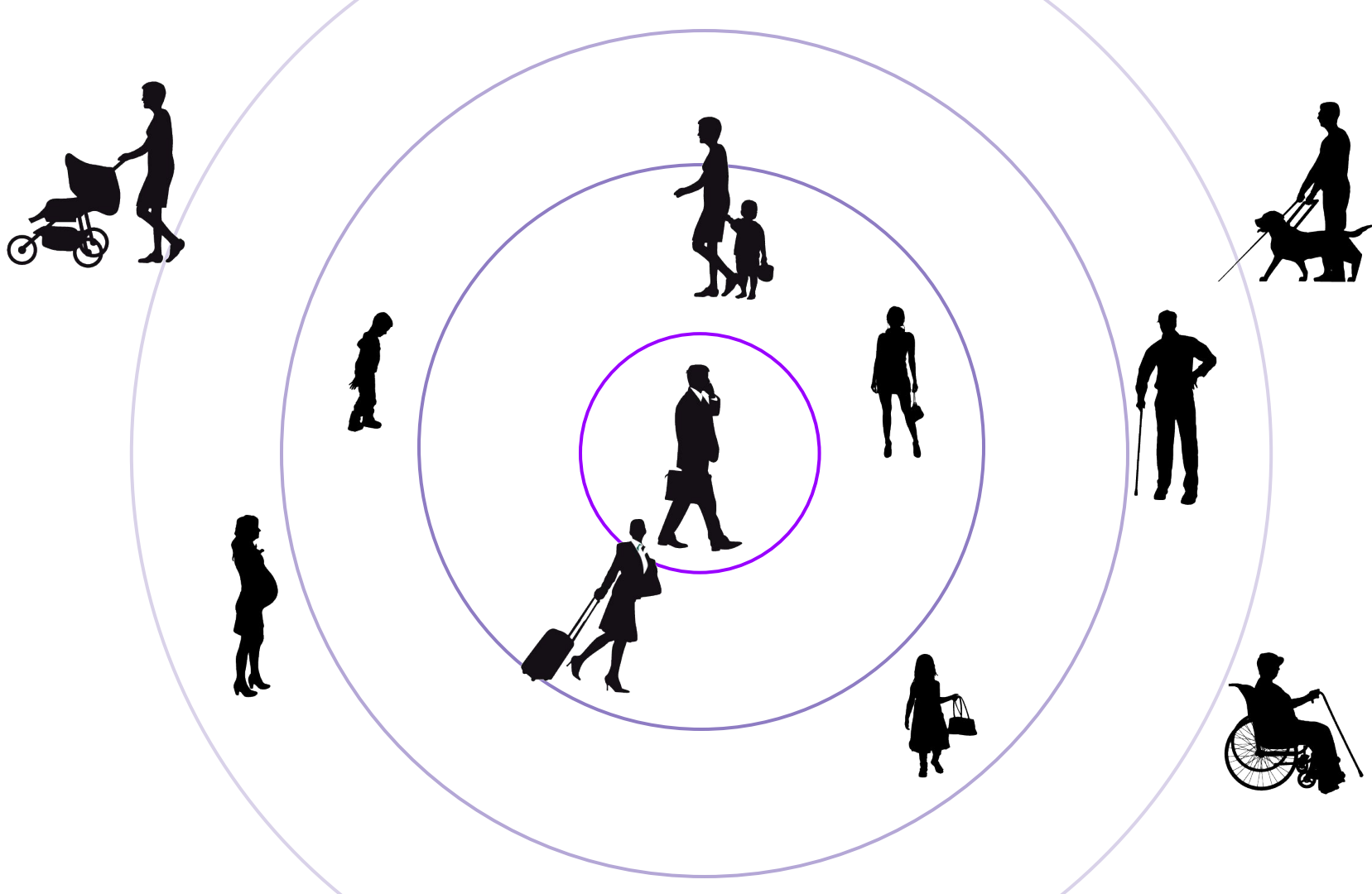

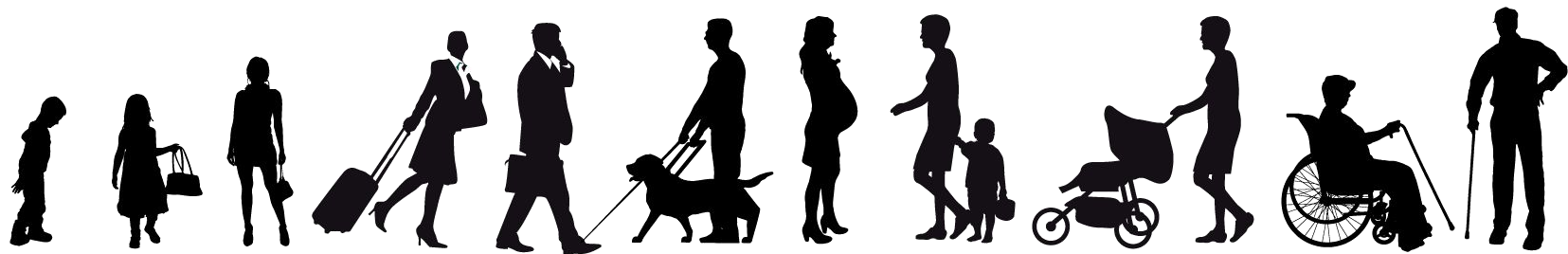
Ligipääsetavus

Ligipääsetavus 2.0

Otstarbekus

— hea lahenduse aluseks on ruumi vastavus kasutaja vajadustele ja erinevate kasutusotstarvete tunnistamine. Ühe kasutusotstarbega ruumid on erandlikud, hea ruumilahendus põhineb erinevate kasutusviiside ja ruumikasutajate koostoimel. Lahendus on kavan-
datud otstarvetel hästi kasutatav. Hea kasutatavus tähendab siseruumide puhul üldjuhul mugavat, otstarbekohast ruumijaotust, mööblipaigutust, valgus-
tingimusi, sisekliima juhtimist. Ruumid ja alad on sobiva suurusega ja omavahel loogiliselt seotud. Näiteks elamu sobib hästi elamiseks, teater sobib hästi etenduste andmiseks ja lavastuste ettevalmistamiseks, tänavad sobivad liikumiseks nii inimestele kui autodele ja pakuvad lisaks võimalust seal ka pikemalt viibida. Otstarve võib hoone või linnaruumi lahenduse eluea jooksul muutuda, seega on ka **paindlikkus** otstarbekuse kõrval oluline.

Mitmekesisus

— hea ruumilahendus toetab elavaid ja segakasutusega naabruskondi ning aitab vältida segregatsiooni. Ta loob tänapäevaste vahendite abil keskkonda, mis kultuuripärandi austamise kõrval loob ka uusi kultuuriväärtusi ja toetab bioloogilist mitmekesisust.

Eristatavus ja kohataju

— hea ruumilahendusega luuakse paiku, mis on eriomased, sobituvad kohalikku konteksti ning millel on iseäralikud tunnused, mis loovad teatava kohataju. Ehitatud keskkond vajab terviklikku kultuurikesket lähenemist ning humanistlikku vaadet sellele, kuidas me ühiselt kujundame paiku, milles elame ning pärandit, mille me enesest maha jätame.

Ligipääsetavus

— hea ruumilahendus on kättesaadav ja kasutatav kõigile ühiskonna liikmetele nende kogu elukaare vältel. Hea ruumiline lahendus võimaldab ligipääsu erineval viisil liikuvatele, erineva suuruse ja vanusega inimestele. Hea lahendus sobib kasutamiseks kõigile, ruumimahtude ja funktsioonide jaotus on selge ja arusaadav. Hea lahendus toetab ühistranspordi kasutamist ning keskkonnasäästlikke tervislikke liikumisviise. Hea lahendus pakub **jätkusuutlikke elamistingimusi** ja tugevdab sotsiaalset vastupanuvõimet, luues kvaliteetset, kättesaadavat ja ligipääsetavat elamispinda. **Kasutajasõbraliku** ruumi kujundamine tähendab ruumi kasutamise mugavuse ja funktsionaalsete vajadustega arvestamist ning lahendusi, mis võivad näiteks olla seotud erinevate liikumisvõimalustega, ühendusteede, puhkealadega vms.

Sotsiaalne sidusus

— hea lahendus arendab ühiseid väärtuseid. Hea ruumilahendus ei täida üksnes funktsionaalseid, tehnilisi ja majanduslikke nõudeid, vaid ka seob inimesi ja suurendab omavahelist lävimist.

Pae

54 Pae

Tallinn, Harju maakond

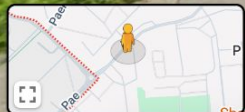

Google'i tänavavaade

aug 2024 Kuva rohkem kuupäevi

Jaga

Google

milles on probleem?

kronosüsteem

makrosüsteem

eksosüsteem

mesosüsteem

mikrosüsteem

Teksti suurus:

Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele

Meeldetuletused ▾

Laadi alla ▾

Trüki

RSS

Abi

info

Õigusakt

Menetlusteave

Sisukord

Väljaandja: Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainminister

Akti liik: määrus

Teksti liik: algtekst-tervitekst

Redaktsiooni jõustumise kp: 03.06.2018

Redaktsiooni kehtivuse lõpp: Hetkel kehtiv

Avaldamismärge: RT I, 31.05.2018, 55

Vaata digitemplit

Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele

Vastu võetud 29.05.2018 nr 28

Määrus kehtestatakse ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel.

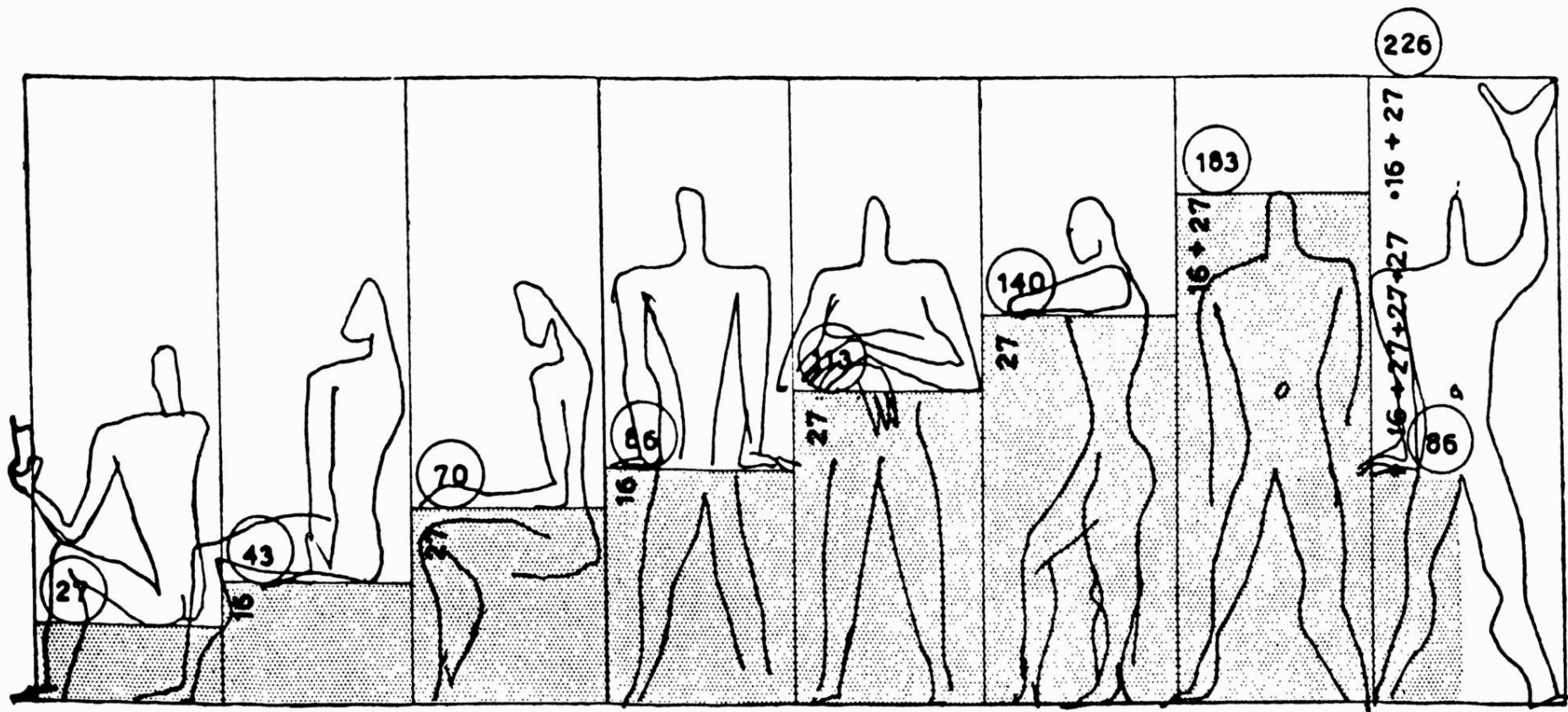
1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse kohaldamisala ja eesmärk

(1) Määrusega kehtestatakse puudega inimeste erivajadusi arvestades nõuded ehitisele, eesmärgiga tagada puudega inimeste takistuseta ehitise kasutamine.

(2) Määrust kohaldatakse järgmisele ehitisele või selle osale:

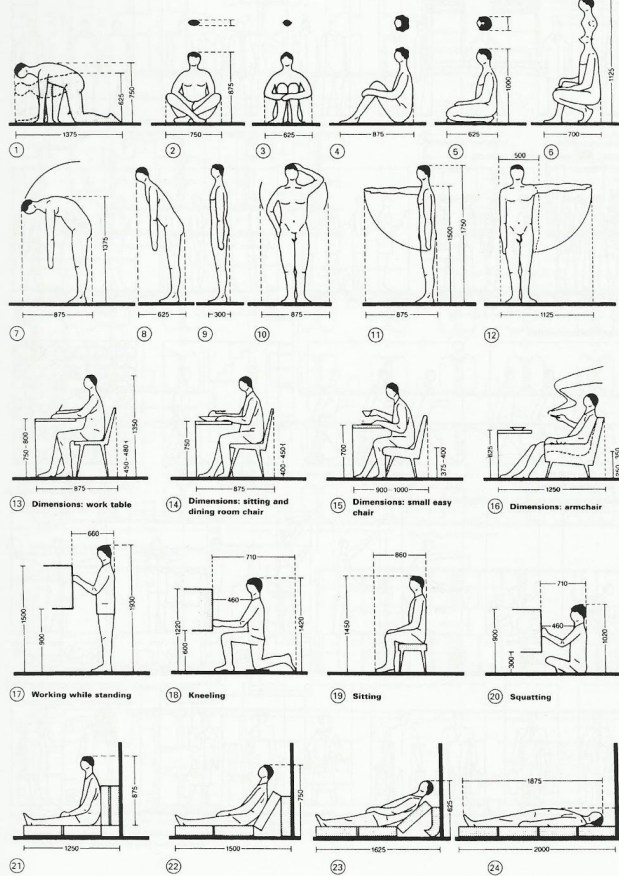
1) kus ehitatakse avalikkusele suunatud tegevust

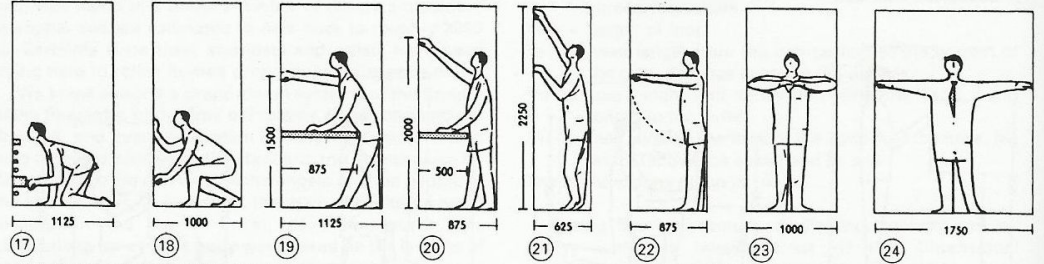
MAN: DIMENSIONS AND SPACE REQUIREMENTS

Body measurements

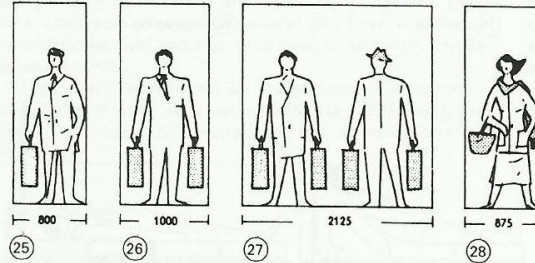
In accordance with normal measurements and energy consumption

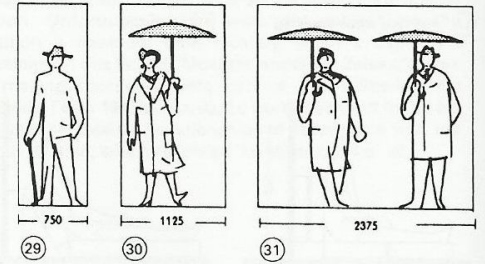
SPACE REQUIREMENTS OF VARIOUS BODY POSTURES

SPACE REQUIREMENTS WITH LUGGAGE

SPACE REQUIREMENTS WITH STICKS AND UMBRELLAS

Käitumise jäämägi

[Link 1](#)

Nähtav
käitumine, sündmused,
tulemused, reaktsioonid

Osalt nähtav
Harjumused, mõtted,
emotsioonid

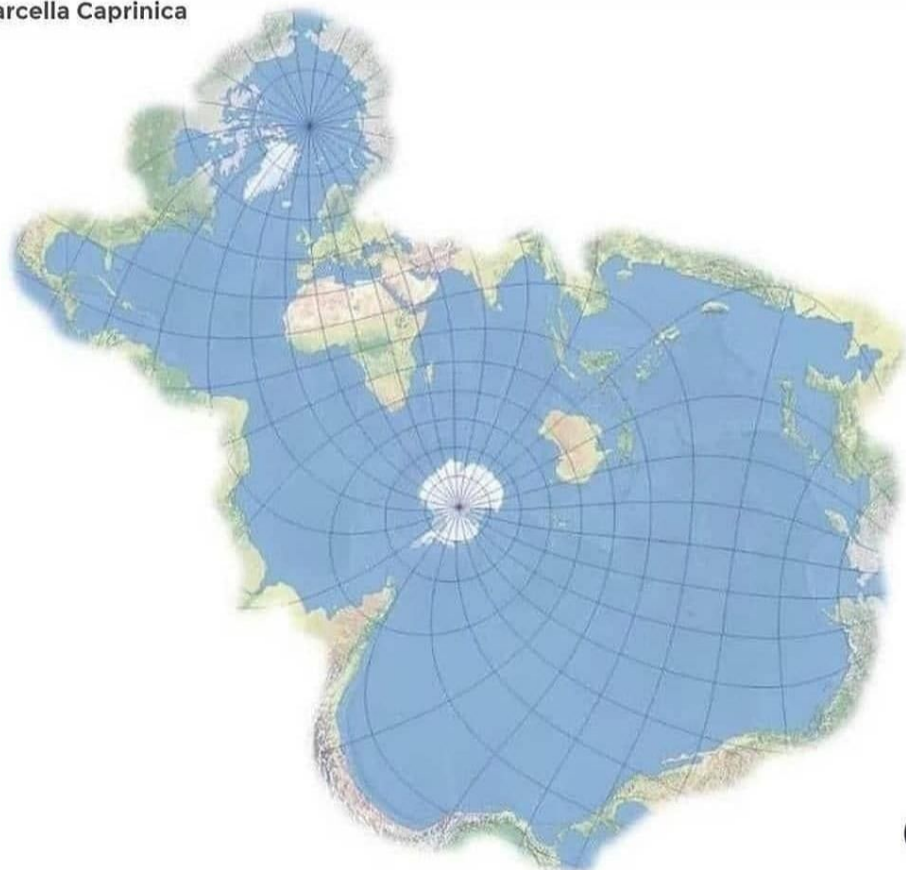
Nähtamatu
uskumused, kultuur, isiksus, väärtused,
baasvajadused, oskused, teadmised, minapilt

aga kuidas siis...

Map of the world if you're a fish

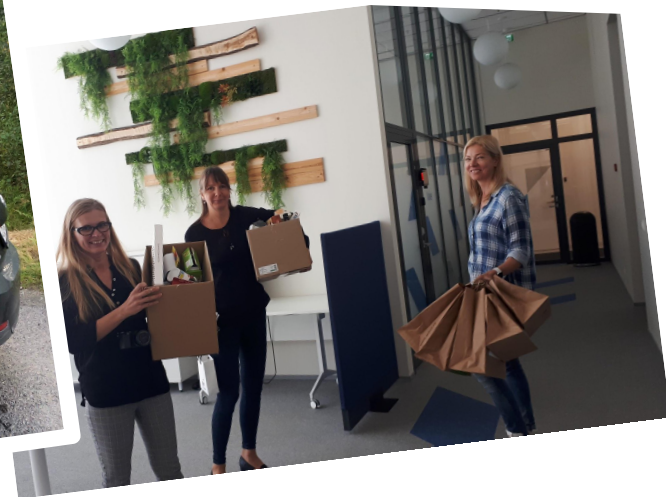
Marcella Caprinica

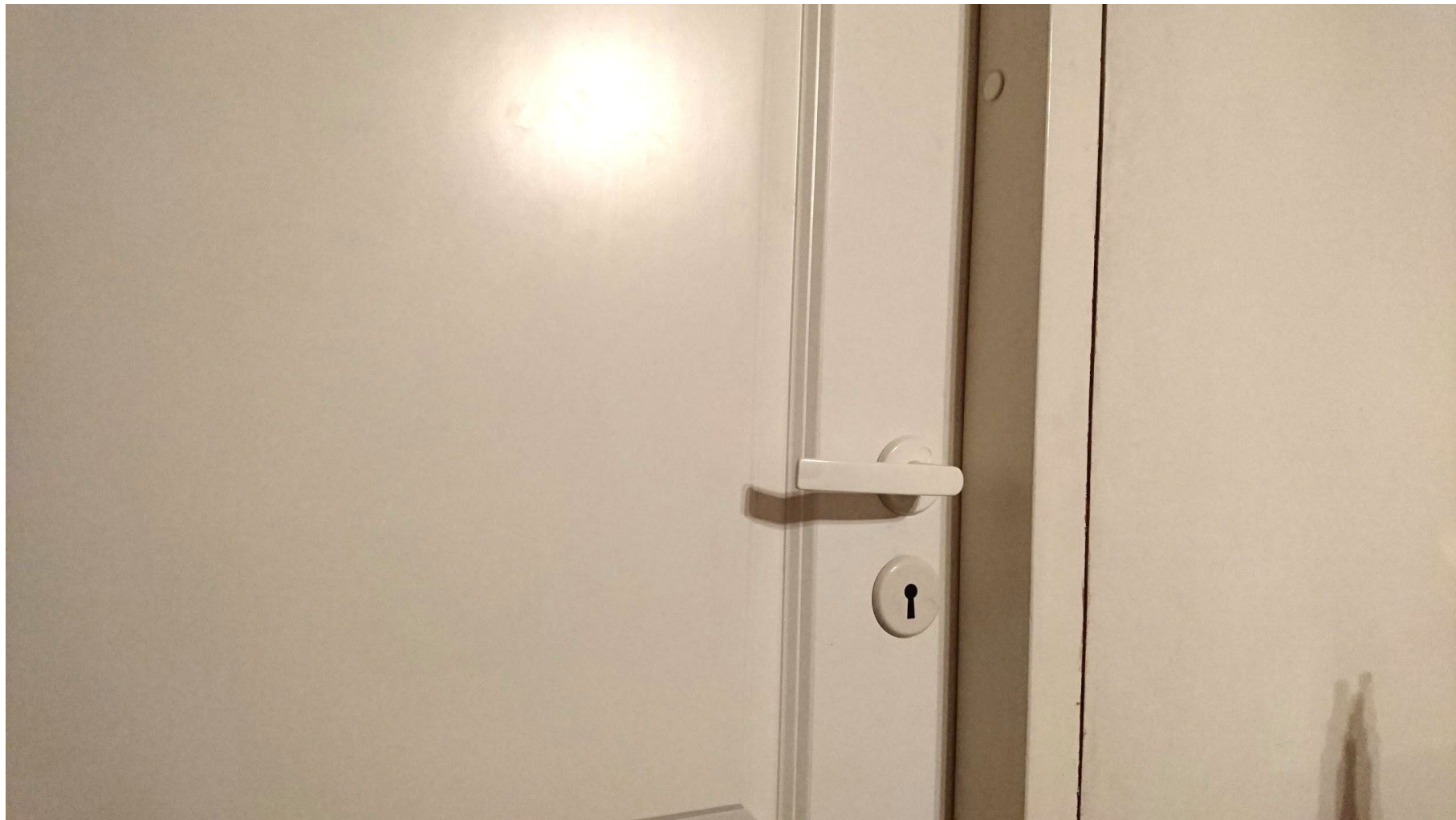
Kasutajauurimus

Kasutajauurimus

Source: www.dreamstime.com

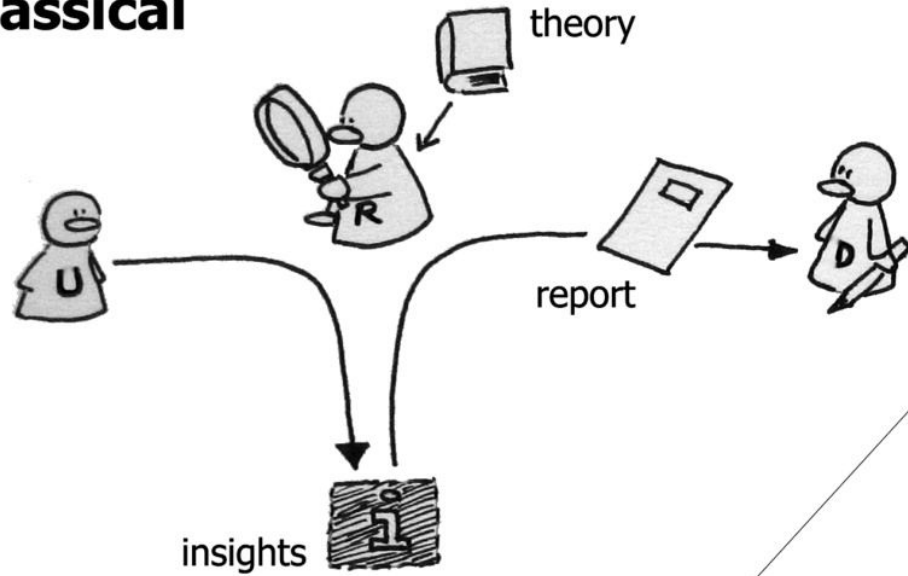

Source: www.redbubble.com

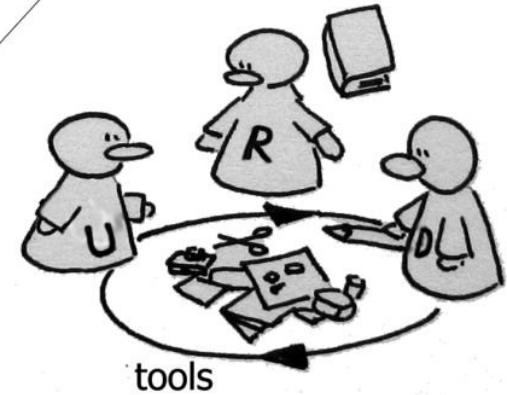
Koosloome

classical

co-design

4 mõtet teele kaasa:

- ❏ Kasutajakesksus algab kasutaja kesksusest.
- ❏ Mõista probleemi sa erinevate kasutajate tasandilt lahendada.
- ❏ Koosloome tähendab üheskoos, mitte kellegi jaoks loomist.
- ❏ Erinevate kasutajatega koosloome hankesse!

Lugemist

10.10.2020

Kõiki kaasava disaini põhimõtted:

1. Võrdne kasutus
2. Paindlikkus kasutuses
3. Lihtne ja intuitiivne kasutus
4. Lihtsasti tajutav informatsioon
5. Vigade taluvus
6. Madal füüsiline pingutus
7. Piisav suurus ja ruum lähenemiseks ja kasutamiseks

Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine & loomine

Võrdsete võimaluste edendamise digitooriist

kompetentsikeskus.sm.ee/et/abiks-rakendajale/2021-2027/toetuse-taotlejale-ja-saajale/digitooriist

KOMPETENTSIKESKUS

SISUKAART KONTRASTIVAADE

Vaheta keelt

ABIKS RAKENDAJALE

VÕRDSED VÕIMALUSED

VÄLJAANDED

UUDISED

KONTAKT

DIGITÖÖRIIST

Otsi märksõnu...

ÜKP fondide võrdõiguslikkuse kompetentsikeskus

Võrdsete võimaluste edendamise digitooriist

Võrdsete võimaluste edendamisele on võimalik kaasa aidata igas tegevusvaldkonnas. Käesolev teejuht selgitab, kuidas seda teha lähtuvalt projekti valdkonnast ja tegevustest. Vaata, kuidas edendada oma projektis soolist võrdõiguslikkust, võrdset kohtlemist ja ligipääsetavust.

Kuidas projektis edendada **soolist võrdsust**?

[→](#)

Kuidas projektis tagada **vähemusrühmade võrdne kohtlemine**?

[→](#)

Kuidas projektis tagada **ligipääsetavus**?

[→](#)

JAGA

Loe lisaks

Miks on projektides soolise võrdsuse ja võrdsete võimaluste edendamine oluline?

Miks pöörata projektides tähelepanu ligipääsetavuse edendamisele?

Küsi nõu

Inspiratsioonikamber

VIIDE

LIGIPÄÄSETAVUSE RAKKERÜHMA LÕPPARUANNE

Aruanded ja raportid

Nimetus	Sisestamise kuupäev	
 Lõpparuanne 1.79 MB pdf	02.09.2021	LAADI ALLA
 Laste ligipääsetavuse uuringu lõppraport 6.68 MB pdf	25.02.2021	LAADI ALLA
 Audiovisuaalmeedia arutelude lõpparuanne 428.06 KB pdf	25.02.2021	LAADI ALLA
 Ligipääsetavuse riikliku korralduse arutelude lõpparuanne 217.02 KB pdf	25.02.2021	LAADI ALLA
 Teede taristu arutelude lõpparuanne 294.8 KB pdf	25.02.2021	LAADI ALLA
 Turismi arutelude lõpparuanne 164.07 KB pdf	25.02.2021	LAADI ALLA
 E-keskkondade arutelude lõpparuanne 934.5 KB pdf	25.02.2021	LAADI ALLA
 Elukondliku kinnisvara arutelude lõpparuanne 1.56 MB pdf	25.02.2021	LAADI ALLA
 KREDEX korterelamute meetme ligipääsetavuse analüüsi aruanne 2.57 MB pdf	20.10.2021	LAADI ALLA

Viited:

- ❑ Kõiki kaasava elukeskkonna kavandamine ja loomine
- ❑ Kasutajakeskse disaini näited
- ❑ Klaar, M. 2016. Kuidas tootest rohkem kasu lõigata. Sissejuhatus teenusedisaini.
- ❑ Liberating Structures
- ❑ Co-creation and the new landscapes of design

Aitäh!

Daniel Kotsjuba
daniel.kotsjuba@artun.ee